

Ks. abp dr hab. Marian GOŁĘBIEWSKI
(22.09.1937 – 11.03.2024)

Ksiądz abp Marian Gołębiowski urodził się 22 września 1937 r. w Trzebuchowie. W latach 1952–1956 był uczniem Niższego Seminarium Duchownego im. Jana Długosza we Włocławku, które ukończył uzyskaniem wewnętrznej matury. Państwowy egzamin dojrzałości zdał eksternistycznie w 1956 w Liceum im. Jana Matejki w Poznaniu. W latach 1956–1962 odbył studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku. Na prezbitera został wyświęcony 24 czerwca 1962 r. w katedrze włocławskiej przez Antoniego Pawłowskiego, biskupa diecezjalnego włocławskiego. Pracował jako wikariusz w latach 1962–1964 w parafii św. Mikołaja i Dobrego Pasterza w Ślesinie, następnie w latach 1964–1966 w parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Zduńskiej Woli. W latach 1966–1968 odbył studia specjalistyczne w zakresie *Pisma Świętego* na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, które uwieńczył magisterium i licencjatem z teologii. Następnie w latach 1969–1971 kontynuował studia biblijne w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, uzyskując stopień licencjata nauk biblijnych. W 1976 r. uzyskał doktorat nauk biblijnych na podstawie rozprawy *Analyse littéraire et théologique d’Is 54–55: une Alliance éternelle avec la nouvelle Jérusalem* (promotor: o prof. Pio Rosario Merendino). W 1976 r. został wykładowcą Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Prowadził wykłady z Pisma Świętego Starego Testamentu oraz lektoraty języków: hebrajskiego, greckiego, łacińskiego i angielskiego. W latach 1981–1982 pełnił funkcję prefekta studiów, zaś w latach 1983–1992 rektora włocławskiego seminarium. Prowadził także zajęcia w Wyższym Seminarium Duchownym Misjonarzy Ducha Świętego w Bydgoszczy oraz w Instytucie Pastoralnym i w Instytucie Wyższej Kultury Religijnej we Włocławku. Od

roku akademickiego 1979/1980 pracował w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W 1983 r. został adiunktem w Katedrze Pisma Świętego Starego Testamentu. W roku akademickim 1992/1993 był stypendystą w Instytucie Katolickim w Paryżu. W 1994 r. w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie na podstawie dorobku naukowego i rozprawy *Hymny samopochwalne Jahwe u Deutero-Izajasza (40–48). Studium literacko-krytyczno-teologiczne* uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk teologicznych. W tym samym roku został mianowany kierownikiem Katedry Bibliistyki Starego Testamentu, zaś od następnego roku pełnił obowiązki kierownika Katedry Filologii Biblijnej. W 1995 r. został nominowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W 1998 r. został profesorem nadzwyczajnym Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. W centrum jego zainteresowań badawczych znajdowały się księgi prorockie Starego Testamentu, zwłaszcza Księga Izajasza. Wchodził w skład: Komisji Episkopatu Polski ds. Seminariów Duchownych, Podkomisji (następnie Komisji) Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem oraz Komisji Prosynodalnej ds. Wychowania Katolickiego. W latach 1978–1986 był członkiem kolegium redakcyjnego „Ateneum Kapłańskiego”. Był również redaktorem „Ładu Bożego”, dwutygodnika diecezji wrocławskiej. 20 lipca 1996 r. papież Jan Paweł II mianował go biskupem diecezjalnym diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej. 31 sierpnia 1996 r. otrzymał święcenia biskupie i odbył ingres do katedry koszalińskiej. Głównym konsekratorem był arcybiskup Józef Kowalczyk, nuncjusz apostolski w Polsce, a współkonsekраторami Henryk Muszyński, arcybiskup metropolita gnieźnieński, oraz Marian Przykucki, arcybiskup metropolita szczecińsko-kamieński. 8 września 1996 odbył ingres do konkatedry w Kołobrzegu. Jako zawołanie biskupie przyjął słowa „*Ad imaginem Tuam*” (*Na obraz i podobieństwo Twoje*). W 2001 r. Jan Paweł II powołał go na członka Papieskiej Rady Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych. W 2002 r. Stowarzyszenie Biblistów Polskich uczciło go jako członka (SBP 69) zwyczajnego Księgą Pamiątkową z okazji 65. rocznicy urodzin (*Stworzył Bóg człowieka na swój obraz. Księga Pamiątkowa dla Biskupa Profesora Mariana Gołębiewskiego w 65. Rocznicę urodzin*, zebrał i opracował ks. Waldemar Chrostowski, Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Vocatio” 2002). 3 kwietnia 2004 r. został mianowany arcybiskupem metropolitą wrocławskim. Ingres do archikatedry św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu odbył 24 kwietnia 2004 r. W dniu kanonicznego objęcia archidiecezji został wielkim kanclerzem Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. 29 czerwca 2004 r. otrzymał z rąk papieża Jana Pawła II paliusz metropolitalny. W 2008 r.

otrzymał tytuł doktora honoris causa Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. 18 maja 2013 r. papież Franciszek przyjął jego rezygnację z obowiązków arcybiskupa metropolity wrocławskiego. Jednocześnie zlecił mu pełnienie funkcji administratora apostolskiego archidiecezji do czasu kanonicznego objęcia urzędu przez jego następcę. Podczas pełnienia funkcji biskupa diecezjalnego koszalińsko-kołobrzeskiego w strukturach Konferencji Episkopatu Polski był członkiem Rady Naukowej i Komisji Nauki Wiary, w obrębie której pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Nauk Biblijnych. Będąc na tym stanowisku, zainspirował w Kościele w Polsce ruch zwany Działem Biblijnym im. Jana Pawła II i wraz z ks. prof. Henrykiem Witczykiem oraz innymi biblistami doprowadził do rozwoju tego ruchu we wszystkich polskich diecezjach, jak również do powstania Kręgów Biblijnych w większości polskich parafii. Jako arcybiskup metropolita wrocławski w ramach Konferencji Episkopatu Polski został członkiem Rady Stałej, przewodniczącym Rady ds. Apostolstwa Świeckich, przewodniczącym Sekcji Biblijnej Komisji Nauki Wiary oraz członkiem Rady Naukowej. W 2021 r. archidiecezja wrocławska poinformowała, że w wyniku dochodzenia przeprowadzonego na podstawie przepisów kodeksu prawa kanonicznego i motu proprio *Vos estis lux mundi*, dotyczącego sygnalizowanych jego zaniedbań w prowadzeniu spraw o nadużycia seksualne wobec osób małoletnich przez niektórych podległych mu kapłanów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej i archidiecezji wrocławskiej, Stolica Apostolska nakazała hierarsze prowadzenie życia w duchu pokuty i modlitwy, zakazała uczestnictwa w jakichkolwiek uroczystościach publicznych, a także zobowiązała go tytułem pokuty do dokonania wpłaty z prywatnych środków na rzecz Fundacji św. Józefa. Zmarł 11 marca 2024 r., w 87. roku życia, 62. roku kapłaństwa, i 28 r. biskupstwa. Pochowany został 18 marca 2024 r. w krypcie metropolitów wrocławskich archikatedry św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu.

Wieczny odpoczynek racz Im dać Panie...